

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 15 februari 2016

Agenda nr:

Onderwerp: Nieuwe gemeentevlag

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

In de huidige gemeentevlag is de rijke historie en het vestingverleden van de gemeente Valkenburg aan de Geul niet direct te herleiden. Om hier meer nadruk op te leggen en ter promotie van het vestingstadkarakter wordt een nieuwe gemeentevlag ontworpen.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Het centrum van Valkenburg heeft als kloppend hart van de gemeente Valkenburg aan de Geul inmiddels een ware metamorfose ondergaan. De rijke geschiedenis van Vestingstad Valkenburg staat weer krachtig op de kaart. De torens van de Grendelpoort en de robuuste Geulpoort geven charme en een krachtige uitstraling. Het nieuwe Halderpark met stadsgracht biedt een prachtig decor en een sfeervolle ontmoetingsplaats voor inwoners en bezoekers. De typische mergelkleur die de pittoreske sfeer van Valkenburg zo treffend weergeeft, bepaalt nu nog sterker het straatbeeld van de oude Vestingstad. Valkenburg is eeuwenoud en tegelijk spiksplinternieuw. De prominente historie wordt weer tastbaar, toegankelijk en invoelbaar gepresenteerd voor een breed publiek.

Huidige officiële gemeentevlag:

De huidige officiële vlag van de gemeente Valkenburg aan de Geul werd in 1959 met advies van de Hoge Raad van Adel door de gemeenteraad Valkenburg-Houthem en bij gemeenteraadbesluit in 1984 door de nieuwe gemeente Valkenburg aan de Geul gecontinueerd.

Historische achtergrond:

Heren van Valkenburg

De eerste Heren van Valkenburg stamden uit het geslacht Voeren (Fouron). Thibalt van Voeren, die vermeld wordt in 1101 en 1106 huwde met Guda van Valkenburg uit het huis van Heinsberg. Valkenburg gaat dan over naar dit geslacht en enkele ridders met de naam Gozewijn volgen elkaar op. Dan komt een aantal geslachten Kleef-Heinsburg aan de macht, waarvan Jan I van 1346 tot 1352 de laatste is.

Hertogdom Brabant

Kasteel en stad Valkenburg komen dan in het bezit van hertogdom Brabant. De Brabantse hertogen legden een bezetting op het kasteel onder leiding van een drossaard. Die waren er ook in de Tachtigjarige oorlog, toen het kasteel afwisselend in handen was van de Spanjaarden en de Staatse troepen. In de loop van enkele eeuwen zijn er meer dan twintig drossaarden op kasteel Valkenburg geweest. De laatste was Lucas Willem van IJmuiden, die drossaard van Valkenburg was van 1667 tot 1672. Daarna bezetten de Fransen het kasteel en werd Kasteel Valkenburg definitief verwoest.

Valkenburgse Leeuw

De Valkenburgse Leeuw wijkt alleen in kleur van kroon, tong en nagels af van de Limburgse Leeuw. De Heren van Valkenburg gingen aan het eind van de 13^e eeuw over tot het voeren van dit wapen met een dubbelstaartige rode leeuw.

De eerste was Walram van Montoije en Valkenburg, te zien op een contrazegel uit 1268. Walram was via zijn moeder Bertha van Limburg rechtstreeks verbonden met het Limburgse Hertogelijke Huis. Op een zegel van zijn zoon, Reinoud van Valkenburg uit 1306 is deze leeuw duidelijk dubbelstaartig en gekroond. De Heren van Valkenburg, de afstammelingen van de Hertogen van Limburg, voerden de Limburgse Leeuw, met onderscheid de kroon, tong en nagels van keel (keel is heraldische kleur rood). Dit wapen is het wapen van Valkenburg gebleven, tot zij in 1381 uitstierven en opgevolgd werden door de Hertogen van Brabant. De Leeuw bleef wel in gebruik als wapen voor het Land van Valkenburg en kwam zodoende ook voor in de wapens van de verschillende schepenbanken in het gebied. Van daaruit komt de Valkenburgse Leeuw ook voor in de wapens van een groot aantal andere gemeenten in Zuid/Limburg, zoals Heerlen, Onderbanken, Landgraaf, Gulpen, Nuth en Voerendaal.

3. Relatie met bestaand beleid

In de huidige gemeentevlag is de rijke historie en het vestingverleden van de gemeente Valkenburg aan de Geul niet direct te herleiden. Om hier meer nadruk op te leggen en ter promotie van het vestingstadkarakter is de wens geuit om een nieuwe gemeentevlag te ontwerpen, die recht doet aan de rijke historie.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

De wens van de gemeente gaat uit naar een stijlvolle, officiële gemeentevlag die verwijst naar de historie van de gemeente. Deze nieuwe vlag moet tevens aansluiten aan het gemeentewapen.

Voorstel nieuwe officiële gemeentevlag:

Ontwerp 1

Bij het tot stand komen van dit nieuwe ontwerp is gelet op de relaties met het huidige gemeentewapen, de richtlijnen van de Hoge Raad van Adel en de Valkenburgse historie.

De kleuren die worden gebruikt zijn dezelfde als bij de huidige gemeentevlag. Blauw, geel en rood komen nog steeds voor in het huidige wapen van Valkenburg aan de Geul. De hoofdkleuren van de oorsprong van het wapen van de voormalige gemeente Berg en Terblijt zijn een gouden sleutel op een rood veld, zijnde het wapen van de Sint Servaaskapel in Maastricht. Rood was de hoofdkleur van de gemeentevlag van Berg en Terblijt. Rood is tevens de kleur van de Valkenburgse Leeuw. Geel symboliseert niet alleen het mergelkleurige geel van kasteel Valkenburg, maar verwijst tevens naar de - oorspronkelijk gouden- sleutel van het kapittel van Servaas. Blauw verwijst tevens naar de Geul. De golvende banen symboliseren tevens dit rijk meanderend riviertje dat van grote invloed is geweest op de vorming van het prachtige Zuid-Limburgse heuvellandschap. De kleuren relateren aan het gemeentewapen. In het ontwerp van de nieuwe gemeentevlag is de Leeuw van de Heren van Valkenburg toegevoegd. De heren van Valkenburg hebben een grote rol gespeeld in de historie van

Valkenburg. De toevoeging van de Valkenburgse Leeuw geeft meer het historische karakter en verbondenheid aan met het verleden van de Heren van Valkenburg en hun gebruikte vlag en wapens.

Advies Hoge Raad van Adel

Het collegevoorstel voor de nieuwe gemeentevlag is voorgelegd aan de Hoge Raad van Adel. De Hoge Raad van Adel heeft te kennen gegeven in beginsel geen bezwaar te hebben tegen het ontwerp. Op basis van dit eerste ontwerp heeft de Hoge Raad van Adel een alternatief voorstel geadviseerd dat ten doel heeft de herkenbaarheid op een afstand te verbeteren. Dat kan door de golvende blauwe baan te versmallen van één derde naar één zesde van de vlaghoogte. Hierdoor komt de leeuw meer in het gele gedeelte van de vlag te staan en is hierdoor van een afstand beter zichtbaar. De leeuw wordt, zoals in het oorspronkelijk ontwerp, geplaatst op één derde van de vlaglengte. Dat is in de vlaggenkunde een gebruikelijke positie. De omschrijving van deze vlag luidt als volgt:

Drie golvende banen geel, blauw en geel waarvan de hoogten zich verhouden als 5 : 2 : 5 en over alles heen een gekroonde rode leeuw.

Deze vlag heeft de voorkeur van de Hoge Raad van Adel.

Ontwerp 2

5. Samenwerking

N.v.t.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Financiën

Na vaststelling van de nieuwe gemeentevlag worden de oude vlaggen vervangen door de nieuwe. De kosten voor de aanschaf van de nieuwe vlaggen kunnen worden voldaan uit de post Voorlichting en Communicatie.

8. Communicatie

De keuze voor de nieuwe gemeentevlag zal via de gemeentelijke communicatiekanalen bekend worden gemaakt.

9. Afwegingen en Advies

Wij adviseren uw Raad een nieuwe gemeentevlag vast te stellen en hierbij een keuze te maken uit het voorgestelde ontwerp van het college en het alternatief ontwerp van de Hoge Raad van Adel.

10. Bijlagen

- Ontwerp nieuwe gemeentevlag (ontwerp 1)
- Alternatief ontwerp Hoge Raad van Adel (ontwerp 2)

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 15 december 2015;

Gehoord de raadsadviescommissie ABA de dato 1 februari 2016.

B e s l u i t :

Een nieuwe gemeentevlag vast te stellen en hierbij een keuze te maken uit:

- Ontwerp 1:

- Ontwerp 2:

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 15 februari 2016.

De raad voornoemd,

Mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings,
voorzitter